

JOHAN MARIËNS

Nieuwe mobiliteitsplannen

Reeds 229 Vlaamse gemeenten hebben de sneltoets achter de rug. 47 gemeenten kunnen pronken met een 'mobiliteitsplan van de tweede generatie'. In dit nummer getuigen vier gemeenten over het planningsproces dat ze doorliepen bij het verbreden en verdiepen van hun mobiliteitsplan.

Interview

Drie tips vanuit de praktijk

“De procedure voor het planningsproces van vernieuwde mobiliteitsplannen is vrij helder en wordt goed opgevolgd, al zijn er nog wat struikelblokken.” Erwin Sucaet, mobiliteitsbegeleider in Oost-Vlaanderen geeft drie concrete tips uit de praktijk.

Tip 1: Start op dezelfde golflengte

Een van die struikelblokken is een verschillend verwachtingspatroon bij de verschillende partners. Het is dan ook van belang om het ambitieniveau van in het begin goed af te spreken. Erwin Sucaet: “Bij voorkeur al in de sneltoets – maar zeker in de fase van de verkenningsnota – moet duidelijk worden afgelijnd hoe ver men met de ‘inhoudelijke diepgang’ van het nieuwe mobiliteitsplan wil gaan. Een typisch voorbeeld is de wegencategorisering. Soms wordt dit thema geselecteerd, terwijl men enkel één of twee ‘foutjes’ in het oude mobiliteitsplan wil rechtzetten. Het is niet afgestemd op het provinciale structuurplan van latere datum of op het mobiliteitsplan van een buurgemeente.”

Tip 2: Volg het stappenplan van stap tot stap

Om de realisatie van een nieuw mobiliteitsplan te begeleiden, stelde de Vlaamse overheid een stappenplan op. Erwin Sucaet: “Het onderscheid tussen de planningsfasen verwatert soms. Dat komt het resultaat niet ten goede. Het werken met scenario's volgens de drie werkdomeinen is bedoeld als opstap naar het beleidsplan. Scenario's moeten zo veel mogelijk los van projecten worden gedefinieerd. In de synthesenota mogen deze scenario's nog beperkt blijven tot principes. Pas in het beleidsplan wordt een gedetailleerde

uitwerking verwacht. Neem bijvoorbeeld het parkeerbeleid. In scenariovorm kiest een gemeente om de publieke parkeer capaciteit te verminderen. Pas in het beleidsplan volgen de details waar en wanneer parkeerduur wordt beperkt.

Tip 3: Denk goed na of aanvullend onderzoek wel nodig is

Erwin Sucaet: “Parkeeronderzoeken of verkeerstellingen zijn op zich nooit verkeerd. Maar als aanvullend onderzoek zijn ze duur en tijdrovend. Ze bevestigen meestal wat al geweten was, slechts zelden geven ze aanleiding tot drastisch wijzigende beleidskeuzes. De bedoe-

ling van de aanvullende onderzoeken moet zijn om een probleemstelling scherper te stellen of om input te geven aan strategische beleidskeuzes. Naburige gemeenten met ervaring of de mobiliteitsbegeleider kunnen hierin een belangrijke adviserende rol spelen.”

Een geografisch overzicht van de stand van zaken van de mobiliteitsplannen vindt u op www.mobielvlaanderen.be/convenants (Mobiliteitsplan - klik op 'praktijkvoorbeelden' onderaan). Op de kaart kunt u van alle Vlaamse gemeenten zien in welke fase van het planningsproces zij zich bevinden (stand op 1 oktober 2010).

“In de synthesenota mogen scenario's nog beperkt blijven tot principes. Pas in het beleidsplan wordt een gedetailleerde uitwerking verwacht.”

*Erwin Sucaet,
mobiliteitsbegeleider
Oost-Vlaanderen.*

PETER VAN HOOF

Stappenplan voor verbreding/verdieping mobiliteitsplan

Fase 1 Verkenningfase en verkenningnota

- Stap 1: Uitkomst van de sneltoets
  - Stap 2: Samenhang bepalen tussen de thema's
  - Stap 3: Operationele doelstellingen per thema
  - Stap 4: De gekozen thema's uitwerken
- *Opmaak Verkenningnota*

Fase 2 Uitwerkingsfase en uitwerkingsnota

- Stap 5: Onderzoek uitvoeren
  - Stap 6: Duurzaam mobiliteitsscenario aanpassen (optioneel)
- *Opmaak Uitwerkingsnota*

Fase 3 (Verbreed-verdiept) mobiliteitsplan

- Stap 7: Nieuw mobiliteitsplan
  - Stap 8: Actieplan
- *Opmaak nieuw mobiliteitsplan*

Dit overzicht en meer info vindt u op www.mobienvlaanderen.be/convenants (klik op 'mobiliteitsplan-spoor 2')

Mol

“Meer details en betere afstemming”

Mol legt de laatste hand aan haar tweede, vernieuwde mobiliteitsplan. Eind oktober wordt het afgeronde plan besproken op de PAC. “Ons nieuwe plan bevat meer details en is nu beter geïntegreerd met andere plannen” zegt Sonja Cools, mobiliteitsambtenaar.

Sonja Cools: “Bij de opstart van de procedure tot verbreden en verdiepen was het nog niet echt duidelijk welke methodologie moest worden gevolgd. Met ons vorige mobiliteitsplan hoorden we bij de pioniers, en ook nu hadden we nog niet veel referentiekader. Met de hulp van ons studiebureau en de contacten met de PAC ging het gaandeweg vlot-

ter en werd het stramien steeds duidelijker. Ik vond het trouwens een groot voordeel dat we met hetzelfde studiebureau konden werken als bij ons eerste mobiliteitsplan. Zij kenden de buurt al en wisten met welke gevoeligheden rekening moest gehouden worden. Daardoor was er veel minder overleg nodig dan de vorige keer. Zelf zijn we ondertussen ook door een leerproces gegaan. Zo is de koppeling met ruimtelijke ordening tegenwoordig een evidentie.”

- Huidig mobiliteitsplan dateert van 2000
- Sneltoets: november 2007 (spoor 2)
- Gekozen thema's: ruimtelijke ontwikkelingen en hun mobiliteitseffecten, netwerken in de verschillende modi, wegcategorisering
- Stand van zaken vernieuwd mobiliteitsplan: afronding fase 3 - stap 8 (Opmaak nieuw mobiliteitsplan)
- Aantal inwoners: 33.400

Glabbek

“De verkeersraad is ons klankbord”

Vorig jaar begon het gemeentebestuur van Glabbek aan het verbreden en verdiepen van haar mobiliteitsplan. Voor inhoudelijke en procedurele ondersteuning schakelden zij een studiebureau in.

“Zelf het nieuwe mobiliteitsplan uitwerken was niet haalbaar.”

Kristine Wauters, mobiliteitsambtenaar Glabbek

Kristine Wauters: “In het begin overwogen we om het nieuwe mobiliteitsplan zelf uit te werken, maar praktisch was dat niet haalbaar. Ik combineer de taken rond mobiliteit ook met mijn werk voor de personeels- en stafdienst. We kozen uiteindelijk voor een studiebureau. Er zijn talrijke overlegmomenten ingepland en de samenwerking verloopt goed.”

Was de keuze van de thema's voor verbreden en verdiepen moeilijk?

Wauters: “Neen. Eigenlijk was snel duidelijk dat we twee thema's zouden behandelen. Zeker de wegcategorisering moest dringend gebeuren. We hebben immers veel last van sluipverkeer. De uitwerking van de categorisering blijkt geen lachertje. De theorie en voorschriften zijn wel goed omschreven, maar bij de toepassing is het niet altijd evident om tot een sluitend geheel te komen. Gelukkig kunnen we ook hier rekenen op de professionele aanpak van het studiebureau.”

Is er ook gedacht aan inspraak?

Wauters: “We hebben een goed werkende verkeersraad. Die telt twintig mensen en bestaat uit afgevaardigden uit de politieke partijen, scholen en politie. Daarnaast maken vijf geïnteresseerde inwoners deel

uit van de raad en heeft elke adviesraad binnen de gemeente een afgevaardigde in de verkeersraad. Het is de bedoeling dat iedere vertegenwoordiger communiceert met zijn achterban. Zo bereiken we het grootste deel van onze bevolking en is er terugkoppeling naar het bestuur. Elke afgeronde fase van het mobiliteitsplan wordt aan de verkeersraad voorgelegd. Dat werkt goed. De mensen zijn geëngageerd en geïnteresseerd, en kijken ook niet alleen naar wat er voor hun eigen deur gebeurt.”

- Huidig mobiliteitsplan dateert van 2004
- Sneltoets: 2009 (spoor 2)
- Gekozen thema's: wegcategorisering - trage wegen
- Stand van zaken vernieuwd mobiliteitsplan: fase 2 - stap 6 opmaak uitwerkingsnota
- Aantal inwoners: 5.250

“Door te koppelen krijg je veel meer resultaat”

Het nieuwe mobiliteitsplan van Tessengerlo ligt nog niet op tafel, maar belooft alvast een schoolvoorbeeld van transparantie te worden: elke stap van de uitvoering zal zorgvuldig worden gepland en gebudgetteerd. Ook de methodiek om tot het plan te komen getuigt van een grondige aanpak.

- Huidig mobiliteitsplan dateert van 2001
- Sneltoets: 2007 (spoor 2)
- Gekozen thema's: verkeersonveiligheid - parkeerbeleid - ruimtelijke ordening - openbaar vervoer - wegencategorisering.
- Stand van zaken vernieuwd mobiliteitsplan: fase 3 - stap 7 opmaak beleidsplan
- Aantal inwoners: 17.685

Hoewel Tessengerlo een fulltime mobiliteitsambtenaar in dienst heeft, werd de realisatie van het vernieuwde mobiliteitsplan begeleid door een studiebureau. Stan Panis: “Over die keuze zijn we heel tevreden. Maar het is niet omdat je met een studiebureau werkt, dat je op je lauweren kan rusten. We overleggen heel vaak, en ik lees ook altijd alles grondig na en verbeter waar nodig. Uiteindelijk kent een gemeentelijk ambtenaar de situatie nog altijd beter dan een buitenstaander. Het studiebureau heeft dan weer meer technische expertise om de onderzoeken vlot en juist uit te voeren. Ik hamer er altijd op dat alles goed visueel wordt voorgesteld zodat niet-specialisten het plan ook kunnen begrijpen. Dat is belangrijk voor de inspraakronde, als je het plan aan burgers wil voorleggen.”

JERRY DE BRIE

Het parkeerbeleid in Tessengerlo zal grondig herzien worden. De huidige situatie werd tot in detail onderzocht. Per zone zijn dag- en avondtellingen uitgevoerd zowel voor kort- als langparkeren en bewonersparkeren.

“De belangrijkste fout uit het vorige plan – er ontbrak een gedetailleerd stappenplan met gefaseerde budgettering – zal alvast niet meer gemaakt worden.”

Stan Panis,
mobiliteitsambtenaar
Tessengerlo

JERRY DE BRIE

Onderzoeksmethodiek

De thema's die geselecteerd werden voor verbreding en verdieping werden in de uitwerkingsnota uitgespit tot op het bot. Voor elk thema werd een studie uitgevoerd, ook voor het thema openbaar vervoer, dat nochtans vooral steunt op het Spartacusplan van De Lijn. Stan Panis: “Omdat in Tessengerlo de basismobiliteit niet werd voorzien, deden we ook een onderzoek rond openbaar vervoer. Voor het thema verkeersonveiligheid moesten we aan het studiebureau cijfers aanleveren over ongevallen met lichamelijk letsel, onder meer de fietsongevallen. Zo ontdekten we dat de ongevallendatabase van de

lokale politie niet geschikt is om deze informatie aan te leveren. Met veel puzzelwerk en dankzij het studiebureau is het toch gelukt. In ons nieuw mobiliteitsplan voorzien we nu de invoering van een nieuw systeem voor ongevallenregistratie, zodat we de gegevens volgende keer wel vlot kunnen aanleveren.” Sommige studies konden ook steunen op reeds gevoerde onderzoeken. Zo maakte Tessengerlo twee jaar geleden een Octopusplan op, waardoor er al een mooi overzicht bestond van de knelpunten rond scholen. Deze gegevens nam het studiebureau mee in de voorbereidingen voor het thema verkeersonveiligheid. ▶

“Kom naar de GBC's en PAC's”

Koksijde

Koksijde zit in dezelfde fase van haar vernieuwd mobiliteitsplan als Tessengerlo. U kunt hierover een interview met Siska Stockelynck, hoofd van de Technische Dienst, lezen op de website www.mobielvlaanderen.be/convenant.

Siska Stockelynck, hoofd Technische Dienst Koksijde: “Ik zou alle partners willen oproepen om altijd naar de GBC's en PAC's te komen, en ook intern terug te koppelen als er verschillende mensen betrokken zijn. Zo vermijd je dat dezelfde discussies steeds opnieuw worden

gevoerd. Als iedereen op de hoogte is, kan de procedure sneller afgerond worden en het bevordert ook de sfeer aan de onderhandelingstafel.”

Lees het volledige interview op www.mobielvlaanderen.be/convenants (Mobiliteitsbrief 117)

De verschillende thema's spelen ook in op elkaar. Stan Panis: "Dat is een van de lessen die ik getrokken heb uit de cursus die werd georganiseerd bij de invoering van de sneltoets. Door zaken aan elkaar te koppelen, krijg je veel meer resultaat. Zo heeft het thema parkeerbeleidsplan relaties met de uitbouw van een degelijk voetgangersnetwerk en het netwerk van trage wegen. Bovendien zouden in dit kader de bouwvoorschriften in de ruimtelijke uitvoeringsplannen herbekeken kunnen worden om het aantal private autostallingen te bepalen en is handhaving een cruciaal gegeven."

Transparant

Het nieuwe mobiliteitsplan zou er tegen de lente moeten zijn, al staat er nog heel wat werk voor de boeg. Het nieuwe plan zal grondig verschillen van het oude. "Het nieuwe plan zal veel concreter zijn, met meer en duidelijkere actieplannen. We zullen ook beter inspelen op de provinciale ruimtelijke structuurplannen en de mobiliteitsplannen van de omliggende gemeenten", zegt Panis. "De belangrijkste fout uit het vorige plan – er ontbrak een gedetailleerd stappenplan met gefaseerde budgettering – zal alvast niet meer gemaakt worden. Een van de moeilijkste, maar ook belangrijkste onderdelen

De realisatie van de basismobiliteit is een van de belangrijkste doelen op vlak van openbaar vervoer en kadert volledig in het overkoepelende Spartacusplan van De Lijn.

van het mobiliteitsplan zal trouwens het budgetteringsplan worden. Voor alle ambtenaren, politici en partners willen we duidelijk oplijsten wat ze wanneer moeten doen en wat ze moeten betalen. Door dat zo transparant te maken, kunnen we beter budgettair inplannen. En dat is ook nodig. De huidige legislatuur wil immers nog een aantal zaken

realiseren voor de volgende verkiezingen, maar we kunnen natuurlijk niet alles in één keer realiseren. Door goed te budgetteren voorkomen we ook dat sommige plannen op de lange baan worden geschoven."

De volledige uitwerkingsnota van Tessenderlo vindt u op de website www.tessenderlo.be

Goed om weten

■ Nieuwe Mobibus

Sinds einde september is er een nieuwe Mobibus ter beschikking. De Mobibus – een initiatief van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) – is een omgebouwde touringcar met een interactieve tentoonstelling rond verkeer en mobiliteit. De bus richt zich op leerlingen van het derde en vierde jaar secundair onderwijs. Via onder meer ludieke filmpjes, games en speciale effecten

worden ze bewust gemaakt van thema's als zichtbaarheid, dode hoek, veilig fietsen en bromfietsen en openbaar vervoer. Gemeentebesturen of politiezones kunnen de bus reserveren voor minimum een week en maximum twee opeenvolgende weken. Scholen kunnen de bus niet zelf reserveren.

Meer info: www.verkeerskunde.be, 'vorming onderwijs' - Maya Versteede, tel. 015 44 65 57, Maya.versteede@verkeerskunde.be

■ Infomomenten Werkboek Schoolomgeving

Sinds begin september staat het Werkboek Schoolomgeving online (zie www.wegenverkeer.be, 'verkeer'). Tussen 20 oktober en 1 december 2010 worden in elke provincie gratis infomomenten over dit werkboek georganiseerd.

Meer info op www.mobienvlaanderen.be/convenants, tab 'wat is nieuw?'

■ Infosessies signalisatie op bedrijventerreinen

Tussen 25 oktober en 24 november 2010 organiseert het VIM gratis infosessies rond signalisatie op bedrijventerreinen.

Meer info op www.mobienvlaanderen.be/convenants, 'wat is nieuw?'

■ 18 november: Vakbeurs verkeer en mobiliteit

Expoproef en Steunpunt Straten organiseren op 18 november 2010 een vakbeurs rond verkeer en mobiliteit in Antwerpen. De beurs staat geheel in het teken van verkeerstoepassingen en mobiliteitsoplossingen. Er staan ook praktijkgerichte lezingen op het programma.

Meer info: www.verkeerenmobiliteit.be

Actuele 'goed om weten'-berichten vindt u op www.mobienvlaanderen.be/convenants, 'wat is nieuw?'

Website: www.mobienvlaanderen.be/convenants/. Abonnement: www.mobienvlaanderen.be/ (tijdschriften en nieuwsbrieven). Redactie en Vormgeving: Kluwer. Redactieadres: Sandra De Bel, Kluwer, Motstraat 30, 2800 Mechelen, sandra.debel@kluwer.be. Redactieraad: Dominique Ameele (Dep.MOW), Filip Boelaert (kabinet minister Crevits), Erwin Debruyne (VVSG), Anneleen De Smedt (Agentschap Wegen en Verkeer), Frans Helon (Dep.MOW), Willy Miermans (Hogeschool voor Verkeerskunde), Marc Nuytemans (De Lijn), Bavo Smits (VSV), Dirk Verhoeven (Dep.MOW). Verantwoordelijke uitgever: ir. Fernand Desmyter, Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel. © 2010 Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden. Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen voor mobiliteit en alle geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar. Wie een gratis abonnement wenst, kan zich inschrijven via de website: www.mobienvlaanderen.be (tijdschriften en nieuwsbrieven)

Mixed Sources
Produced from well-managed
forests and other controlled sources
Cert no. SGS-COC-004306
www.fsc.org
© 1996 Forest Stewardship Council

